

Գ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ք

10
Փարսայ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

10
Փարսայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Պոլսոյ եւ Գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ. Գաւառական բոլոր տարուքեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժանորդը ալ կը նշանակուին:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տեր-Խմբագիր Րիզա փաշա խան Թ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր ետ չէ տրուիր: Ծանուցման տողը մեկ անգամի համար 3 դրոշմ. առեւի անգամի համար սովորական կը լայն:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Սեւանիկէն մայրաքաղաքիս Ֆրանքո-յունական Պար լրագրին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն:

«Գաղթականութիւնը հետզհետէ կը բազմանան հոս. դաղթականները Պոլսոյ տարիքէն կուգան, չկրնալով անշուշտ Պոլսոյ հարստահարութեանց դիմանալ, զոր մահմէականաց դէմ կը դուրսնան:

«Նորեկ գաղթականները փութալան եւ աշխատասէր մարդիկ են, եւ ընդհանրապէս Սէրէզ եւ անոր մօտերը կը հաստատուին:

«Ասոնք մեծաւ մասամբ ծեր, որք եւ հիւանդ ըլլալով, կառավարութիւնը ըստիպուած է անոնց ապրուստի միջոցներ հոգալ:

«Մեր գաւառին մէջ այժմ 25,000 գաղթական կը գտնուին արու եւ էգ, որոց 5000 ը հաստատուն բնակարան ունին, իսկ միւսները թափառական եւ չարչարելի կեանք մը կը վարեն: Եւ թէեւ կառավարութիւնը այս վերջիններուն պարագայ հոգեր տուաւ որպէս զի մշակեն եւ հացերին ճարեն, սակայն գործիքներու պակասութեան պատճառաւ մը չկրցան ընել: Վերջապէս կատարեալ թշուառութեան մէջ են: Բազմաթիւ գաղթական տղաքներ առտուընէ մինչեւ իրիկուն փողոցները կը պալտին ամենախեղճ վիճակի մէջ»:

— Այլ յունական լրագրին խմբագիրներէն Պ. Տէմէթր Սօփրօսիատի «վերականգնութիւն Հելլենականութեան ի ծաճկաստան» անուն գիրք մը հեղինակելով, տպագրութեան ծախքը խրիսթաքի էք. Չօկրափօս եւ Պ. Ժ. Չարիֆի հոգացեր են:

— Պ. Ժ. Չարիֆի իւր բժշկին հետ Նիս հասեր է:

— Կալացի եւ Հըրշովայի միջեւ շոգեւնաւի երթևեկութիւնը դադարէ է: Սակայն Դանուբը ամեն տեղ տակաւին չէ սառեր:

— Մօնթ-Ալթուի (Այնորդ) վանքին մէջ 1177-րդ Ողիմպիական ժամանակին (Բրիտանոսէ 308 տարի առաջ) իշխականի հեռագիրը մը գտնուեր է Թէօֆրաստ անուն աթենացւոյ մը միջոցաւ: Թունաց Կոստանդին փալէօլոյ վերջին կայսեր հօրեղբորդի Անտրօնիքօս սոյն ձեռա-

գիրը Մօնթ-Ալթու տարեր եւ հոն կնքեր է իւր կեանքը: Այս ձեռագիրը Հոմէրի ապրած թուականը, անոր ծննդավայրը եւ իւր տեղեկութիւնները ո՛ր աղբիւրէն առած ըլլալը ճշդիւ կը յայտնէ եղեր:

— Շքոտրայի Բօրէնփօնտանս փօլիթիկ լրագրին կը գրեն թէ Տէրվիշ փաշա ճսւմաի մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատելէ եւ նոր տուրքերն ու զինւորագործութիւնը ընդունել տալէ վերջը իւրերկու վերադարձեր է:

— Ս. ֆէթիպուրկի Ժուրնալը Պոլսոյ շարիյ եւ Արեւելեան-Բուլղարի տուրքերը Եւրոպայի օսմանեան արժեթիք տեսարց սահմանուելուն դէմ կը բողոքէ եւ կը պահանջէ որ նախ ռուսական պաւսման ծախքերը վճարուին:

— Քըրք-Բիլիսէի (Ագրիանուպօլիս) Պոլսոյ շարիյ զիւղաքաղաքէն 10 ընտանիք որ 41 հոգիէ կը բաղկանան, եւ որոնք Արեւելեան-Բուլղարի գաղթած էին ասկէ առաջ, անցեալ շաբթու վերստին իրենց հայրենիքը դարձեր են:

— Նէօյոլոս յունական լրագիրը հետեւեալ դէպքը կը պատմէ:

«Իսկիւտարէն Ալէմ-Տաշի գաղոզ ճամբորդներ զինուորական համադրեալ կողմերէն հոգիէ կողոպտուեցան: Այս վերջինները աւարը ձեռք ձգելէ վերջը իրենց ճամբան շարունակեցին մինչև Չէն. կէլքէօյ ուր կողոպտեալ անձանց մին տեսան. սակիս գաղտնի դողբուն ետեւէն մինչև Չէնկէլքէօյ գացած էր. ուստի անմիջապէս պահականոցն երթալով կողոպտիկները պատմեց եւ դողբուն բռնուիլը խնդրեց: Հարկւարապէս անմիջապէս գողերը գտնելով հրաւիրեց որ պահականոցը դան զանի մը հարցմանց պատասխան տալու համար. սակայն դողերը գանակ քաշեցին եւ թէեւ երկուքն ալ բռնուեցան, բայց ասոնց մին ինքզինքը խտրելով, ատրճանակ պարսկ ըսպառնացաւ եթէ վրան յարձակին, եւ այսպէս յաջողեցաւ փախչելու: Իսկ իւր ընկերը նախ ըսաւ թէ իւր անունը Մէհմէտ է եւ գաղթական է. սակայն վերջապէս պարտաւորեցաւ իւր բուն անունը Ալի եւ որ գնդին վերադարձը յայտնելու»:

— Մանասթըրէն գրուած նամակներ կը ծանուցանեն թէ Տէրվիշ փաշա յիշեալ քաղաքէն Սէլանիկ պիտի երթայ ձմեռը հոն անցընելու համար:

— Տիկին Հօպարթ փաշայի երկուշաբթի իրիկուն տուած պարահանդէսը շատ զուարճալի եղեր է. հանդիսականներէն շատեր դիմակ չունին սակայն կանանց մեծագոյն մասը ծպտեալ համադրեալ հագած են եղեր: Տիւֆըրին կոմսը եւ կոմսուհին ալ ներկայ գտնուեր են:

— Էլ-Ճէվաիլ լրագիրը կըսէ թէ Սփաքսը պաշտպանող Մօհամէտ Աշրաֆ շէյխը Տրիպօլիսէն մայրաքաղաքս եկեր է որոյ ընդ առաջ մինչև շոգեւնաւ բաղմաթիւ անձինք երթալով, պատուով ընդունուեր են:

Դարձեալ նոյն լրագիրը կըսէ թէ Ալի պէն Խալիֆա տոկաւին Թունուզի մէջ է եւ հաւանական չերեւիր որ Տրիպօլոյ սահմանագլուխն անցնի:

Վիէննայի պալատականաց մէջ կը խօսուի թէ մարտ ամսոյ սկիզբը Նզիսարէթ կայսրուհին Անգղիայէն վերադառնալով, ուր որսի գացած է. Աւրստրիոյ կայսրը եւ կայսրուհին փոխադարձ այցելութիւն մը պիտի ընեն Իտալիոյ թագաւորին:

Սոյն այցելութեան յապաղման պատճառը հռովմէական խնդիրն է որ այս օրերս յուզուիլ սկսած է:

— Գերմանիոյ կայսրը նոր տարւոյ առթիւ Փրէտէրիք-Կարլօս իշխանը, Մօլթէ մարաշախտը եւ զօրավարները ընդունելու ատեն հետեւեալ բառերն ըսեր է. «Փառք Աստուծոյ ամենայն, ինչ խաղաղութիւն է, եւ մենք երկար ատեն պիտի պահենք զայն: Զինուոր մը թերեւս այսպէս չկրնար ըսել, սակայն խաղաղութիւնը ամէնէն լաւագոյն բանն է»:

Կայսրը զեւրոպաներուն հետ ալ դադարեցնել լեզուաւ խօսեր է:

Նոյն օրը Պիլմարք իշխանը կայսրուհւոյն հետ առանձին տեսուեր է:

— Ստուգուեր է որ Վիէննայի Րինկ թատրոնին զոհերուն թիւը 436 է:

— Գերմանիոյ կայսրը նոր տարւոյ առթիւ Չարէն շնորհաւորական գիր մը ընդունուեր է:

1882 ին ճիշդ 73 տարի եղաւ, որմէ հետեւ Գերմանիոյ կայսրը բանակին մէջ մտած է:

— Վիէննայի Բօրէնփօնտանս փօլիթիկ լրագիրը կը գրէ թէ Խրուաթիստանի Բարիսլաւա քաղաքին դպրոցի հրամա-

նատար Թոմաս Գալուստիանը իւր երկու տղաները թուրքերէն հետքը ինքնազինքն սպաններ է։ Աղջիկը չուզելով թողնել խմել աղատներ է։ Այս յուսահատական դէպքին պատճառը անբուժելի հիւանդութիւն մ'է եղեր։

Աւետարներէն հետեւեալ լուրերը կը քաղեմք։

ԲԵՒՆՈՒՍԵՒՆ ԾՈՎՈՒՆ ՄԷՁ

ԽՈՒՁԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Երեք շաբաթ առաջ յիշեցինք թէ Ամերիկեան շոգենաւ մը քանի մը տարի առաջ բեւեռային ծովը դնաց խուզարկութիւն ընելու։ Այս խուզարկութեան բոլոր ծախքն ըրաւ Մր. Պէննէզ, որ Նիւ-Եօք չէրալտ լրացրին խմբագիրն և տէրն է։ Ծոգենաւուն հրամանատարն և ալ պաշտօնակալը էին Միացեալ Նահանգաց ծովային պաշտօնակալներէն, և շոգենաւուն մէջ կային ընդ ամենն 31 հոգի։ Ծոգենաւուն 1879, սեպտ. ամսոյ մէջ Պէննէզին ներուցէն վեր դնաց, և կը խորհէր անցնիլ Սիպերիոյ հիւսիսային եզերքէն, և այսպէս երթալ դէպ յեւրոպա։ Որովհետեւ 1879 սեպտ. ամսէն ի վեր շոգենաւուն վրայ ունիցէ տեղեկութիւն առնուած չէր, կը վախճուէր թէ շոգենաւը կորսուած էր։ Բայց քանի մը շաբաթ առաջ Սիպերիոյ իրքու դէպք քաղաքէն հեռագիր մը եկաւ առ ինքնաթիւք զօրապետ, և տեղեկութիւն տուաւ կորսուած շոգենաւուն նկատմամբ։ Ծոգենաւուն Սիպերիոյ եզերքը բաւական տեղ անցնելէ ետքը 1881 յուլիս 11/23 ին Լենա գետին բերնէն բաւական դէպ ի հիւսիս խորտակուեցաւ սառուցի մէջ։ Ծոգենաւը կորսուելէն ետքը պաշտօնակալը և նաւաստիք երեք նաւակով ճամբայ ելան դէպ ի Սիպերիոյ եզերքը գալու։ Սակայն յիշեալը սաստիկ փոթորիկ մը նաւակները զատեց իւրարմէ։ Սեպտ. 17/29 ին նաւակներէն երկուքն, որոց մէջ կային 23 հոգի, մեծ նեղութեամբ հասան Լենա գետին բերանը։ Նաւակներէն մէկուն մէջ զըտնուած մարդոց սրունքները սառած էին։ Այս մարդոց ցամաքը հասնելուն լուրը Եաքուդսք քաղաքը բերին երեք տեղացիք։ Եաքուդսքի Ռուս կառավարիչն

օգնութիւն զրկեց խեղճ մարդոց, և անոնց նկատմամբ լուր տուաւ իրքուդսք, և իրքուդսքէն այն լուրը հաղորդուեցաւ ի փեթրոպոլի։ Նաւաբեկեալը հիմա փեթրոպոլիէն 4000 մղոն հեռու են։ Ռուսիոյ կայսրը հրաման ըրած է որ ամեն կերպ խնամ տարուի անոնց, և Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտնած է կայսերանոր մարդասիրութեան համար։ Եւ Մր. Պէննէզ հեռագիր զարկած է ինքնագիւղ զօրապետին ստակ չինայել նաւաբեկեալները խնամելու և ողջամբ իրենց հայրենիքը դարձնելու համար։ Նաւ ամէն ջանք ի դուրս պիտի դուրս երթորդ նաւակը գտնելու։ Այնպէս համայն կուրախանայ տեսնելով մարդոց դիւցազնական ճիգերը նոր խուզարկութիւններ ընելու, և այսպէս մարդկային գիտութեան շրջանակն ընդարձակելու։

Ծուէտցի նաւապետը, Նորտէնսքիոտ, որ իրր երկու տարի առաջ վէկա շոգենաւով Սիպերիոյ հիւսիսային եզերքն ի վեր նաւարկելով Եւրոպայէն Ասիա անցաւ, հիմա հրատարակած է իւր ճամբորդութեան պատմութիւնն, և անոր գիրքը շատ մեծ գովեստով կընդունուի Եւրոպայի ժողովուրդէն։

Բարիդի մէջ կան 3630 փողոց, և փողոցաց երկայնութիւնն է 600 մղոն։ Անցեալ երեսուն տարւոյ մէջ քաղաքական պատճառներու համար 1439 փողոցաց անունները փոխուած են։

Եւրոպայի մենավաճառութենէն Գաղիոյ կառավարութեան եկամուտն էր 1815ին 32 միլիոն ֆրանք, 1845ին 82 միլիոն, 1860ին 131 միլիոն, 1867ին 182 միլիոն, 1873ին 232 միլիոն և 1880ին 284 միլիոն ֆրանք, կամ 12,650,000 Օսմանեան լիրա, այսինքն թուրքիոյ բոլոր եկամուտին զրեթէ հաւասար դուրս մը։

Չուլիցերիայի Ս. Կոթհարտ լեռան տակի ճամբան ճամբորդաց համար բացուած է։

Լոնտոնի մէջ ընկերութիւն մը կազմուած է յիշեալ քաղաքին շուրջը ընդարձակ փողոց մը շինելու, որ պիտի ըլլայ 25 մղոն երկայն, և երկու կողմը պիտի

Սա գայլի տղան ծեծելու, ըսաւ հնակարկառը։

— Եւ ինչո՞ւ, ըսաւ Լօրէն։

— Ինչո՞ւ։

— Այո։

— Վասն զի այս սրիկան ոչ իրր բարի հայրենասէր երգել կուզէ և ոչ իրր բարի քաղաքացի աշխատիլ կուզէ։

— Գեղի ինչ, պատասխանեց Լօրէն։ միթէ Աղղը Բարէն (արքայորդի) քեզի յանձնե՞ց որ երգել սորվեցնես։

— Բայց դուն ինչ կը խառնուիս, ըսաւ Սիմոն զարմացմամբ։

— Ինչ կը խառնուիմ, այո, ամէն սիրտ ունեցողները իրաւունք ունին խառնուելու, արդ սիրտ կրողի մը համար անկարելի է թող տալ որ մանուկ մը ծեծեն։

— Ահ, բռնաւորին տղան։

— Անիկա դեռ մանուկ է, մանուկ մը որ իւր հօրը ոճիւրներուն մասնակից չէ եղած, մանուկ մը որ յանցաւոր չէ,

ունենայ ծառեր, և յատուկ տեղեր հետի ճամբորդներուն համար։

— Գերմանիոյ կայսրը Պէրլինի գաղիական նախորդ դեսպանին ընծայ տուած է իւր մարմարոնեայ կիսաքճանը։

— Վէրէչակին անուն Ռուս պատկերահանի մը Բլէշլայի պատերազմներէն մէկուն վերաբերեալ երկու պատկերները մեծ ուշադրութիւն գրաւած են Բարիդի մէջ։ Այս պատկերներէն մին կը ցուցնէ Ռուսիոյ կայսրը, Ալէքսանդր Բ. պատերազմէն առաջ, և միւս պատկերը կը ցուցնէ պատերազմէ ետքը մեռնող և հոգեւոր հազարաւոր Ռուսաց վիճակը։

— Ռուսիոյ նամակատան պաշտօնատարը երեւմտեան նամակի ամբողջ պատկեր կը գրաւեն հետք մը գտնելու համար թէ որոնք են որ սպառնական նամակներ կը զրկեն պաշտօնակալաց։

— Ամերիկայի լրագիրք և պարբերական թերթք տարին իբր 65,000,000 քաշ թուղթ կսպառեն։

— Ըստ պաշտօնական հաշուց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց բնակիչներու թիւն 1880ին էր 50,155,783։

— Անցեալ տարւոյ մէջ Սկուտիոյ Գըլայտ գետին վրայ շինուեցան 261 նաւ, որոց շատերն են խոշոր շոգենաւներ։

— Դաղիոյ կրօնական գործոց պաշտօնեայն շրջաբերական մը հրատարակելով արդիւած է հասարակաց դպրոցաց վարժապետները եկեղեցեաց մէջ տիրացուութիւն կամ երդեհոնահարութիւն ընելէ։

— Դաղիոյ կառավարութիւնը Դուրքաղաքին մէջ կաթոլիկ գոլէճի մը նախագահը պաշտօնէ դադարեցուցած է, քանզի հակառակ օրինաց ութ Յիսուսեան (Ճիդուիթ) դասատու կը պահէր վարժարանին մէջ։

— Բարիդի քաղաքապետութիւնը որոշած է այլ ևս չտալ հիւանդանոցներու մէջ ծառայող մատրանսպետաց ամսականները։

— Գերմանիոյ Սգեգիին քաղաքը երկու զրահաւոր շոգենաւ կը շինուին Զինաստանի կառավարութեան համար։

— Պէրլինի քաղաքապետութիւնը պատրաստութիւն կը տեսնէ յիշեալ քա-

և հետեւաբար պէտք չէ որ պատժուի։

— Եւ ես կրօնմ քեզի թէ այս մանուկը ինծի տուած են ինչ որ ուզեմ այն ընելու համար։ Կուզեմ որ Տիկին Վէթօի երգը երգէ, և պէտք է երգէ։

— Բայց թշուառական, ըսաւ Լօրէն, տիկին Վէթօն այս տղուն մայրն է։ Դուն կը ներեմ որ քու տղադ բռնադատեն երգելու թէ դու վատ ես։

— Ե՞ս, մանկեց Սիմոն, ահ, աղնուապետական դէշ պահապան մ'եմ։

— Նախատինք պէտք չէ, ըսաւ Լօրէն. ես Բարէն չեմ և ոչ ոք կրնայ բռնի երգել տալ ինծի։

— Բայց ես զքեզ բանտարկել պիտի տամ։

— Դուն բանտարկել պիտի տաս դիս, ըսաւ Լօրէն. կուզես նէ Թէրմօֆիլ մը բանտարկել տալու համար փորձ մ'ըրէ, տեսնենք։

— Լաւ, լաւ, ով որ վերջը, (նշալ)

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ
ԱՍՊԵՏԸ

Ժ.

ՀՆԱԿԱՐԿԱՏ ՍԻՄՈՆ

(Շար. տես թիւ 914)

— Ահ, պուռաց մանուկը։

Եւ ծունկի վրայ ինկաւ։

— Սա խարաղանը ինծի բեր, փոքրիկ հրէշ, եթէ ոչ...

Մանուկը ոտք ելաւ և մերժելու եւ շանակաւ գլուխը թօթուեց։

— Չե՞ս բերեր, այնպէս չէ՞, լաւ կեցիր, հիմա կը տեսնես դուն։

Եւ հնակարկատ Սիմոն իւր սենեկէն դուրս ելաւ, ինչպէս վայրի կենդանի մը իւր որջէն։

— Հէ՛, հէ, ըսաւ Լօրէն յօնքերը պուստելով, ո՞ր այսպէս, տէր Սիմոն։

ղաքին փողոցները լուսավորելու հիշք տրական լուսով:

— Պէրլինի մէջ 478 լրագիր և պարբերական թերթեր կը հրատարակուին:

— Պէրլինի մէջ հնարուած է նոր նիւթ մը որուն մէջ կրնան թաթխուիլ ամէն տեսակ զոգեստներ առանց վնասուելու, և այս նիւթին մէջ թաթխուած զոգեստները դիւրաւ կրակ չեն առներ: Կառաւորակուի որ թատրոններու վարագոյրք, կարպետք և այլ հանդերձք այս նիւթին մէջ թաթխուին, և կըյուսացուի որ այսպէս հրդեհի առաջը բաւական կառնուի:

— Ազդեցութեան տէր Հրէից պատգաւաւորութիւն մը մօտեցաւ Բեդրսպուրկի մէջ Իկնաթիէի զորապետին ներկայացաւ Հրէից նկատմամբ խիստ և անարդար օրինաց դէմ գանգատելու համար:

— Դեկտեմբեր 15/27ին քարիւղ բարձած շոգենաւ մը կրակ առաւ Միացեալ Նահանգաց դետերէն մէկուն մէջ, և 19 հոգի կորսուեցան:

— Աւստրիոյ կայսրը հրաման ըրած է իւր ծախիւք կառուցանել յիշատակարան մը Վիեննայի մէջ այն տեղն ուր էր հըրկիդեալ թատրոնն: Յիշատակարանին մէկ մասը պիտի ըլլայ մատուռ մը, և կայսրը դրամ յատկացուցած է տարին անգամ մը դամբանական պաշտօն կատարելու ի յիշատակ անոնց որ զոհ եղան դեկտ 8ի ահաւոր արկածին: Կայսրն անձամբ քննած է Վիեննայի բոլոր թատրոններն, և հրաման ըրած է ձեռք առնուլ միջոցներ որպէս զի ուրիշ անգամ չպատահի այնպիսի արկած: Պաշտօնական վերջին տեղեկութեան մը նայելով կորսուած անձանց թիւն էր 447, և ասոնց մէջէն 153 հոգի միայն ճանչցուած են:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ասկէ իբր երկու ամիս առաջ բնիկ Ձէյթունցի Չաքըեան Յարութիւն էֆ. լրագրոյ մէջ հրատարակեալ յօդուածով մը խոստացած էր Կիլիկիոյ Ս. կաթողիկոսին կենաց նկարագիրն ընել համառօտակի:

Խաչիկ էֆէնտի Սարաճ նկատելով որ խոստացեալ նկարագիրը երեան չեկաւ

լաւ կը խնդայ, իսկ դուն Գարէ եկուր մուճակդ շինէ, ապա թէ ոչ . . .

— Եւ ես, ըսաւ Լօրէն սոսկալի կերպով դեղնելով և դէպ առաջ քայլ տալով նելով և ակաւայները սխմելով, քեզի կըսեմ թէ անկա մուճակ չպիտի շինէ, կը հասկնաս: Այո դուն մեծ թուր մ'ունիս, բայց ատկէ չեմ վախնար. կուզես նէ քաշէ, տեսնենք:

— Այն անիծեալ, մոռնաց Սիմոն կատաղութենէն դժգունելով:

Այս միջոցին երկու կին բակը մտան, որոց մին թուղթ մ'ունէր ձեռքը և ուղղակի պահապանին դիմեց:

— Տէր, պուռաց պահապանը, թիղօնի աղջկը իւր մայրը տեսնել կուզէ:

— Թոյլ տուր, քանի որ թամիլի ժողովը հրաման տուեր է, ըսաւ Լօրէն, որ վայրկեան մը անկէ բաժնուիլ չէր ուղեր որպէս զի Սիմոն մանուկը ծեծելու համար պատեհ առիթ չը գտնէ:

Մինչև ցարդ, քանի մ'օր առաջ դարձեալ Հայրենիքի մէջ դիտողութիւն ընելով, Չաքըեան էֆ. իւր խոստումը գործադրելու հարկին ներքեւ դրած էր:

Հետեւաբար այս վերջինը սկսած է մաս առ մաս յանձնել մեղ իւր խոստացած նկարագիրը, սակայն մեք նկատելով որ սոյն նկարագիրն մէջ այնպիսի նողկալի և պիտի գէպքեր կան որոց հրատարակութիւնը ընդհանուր բարոյակա՛նութեան մեծ արատ կը բերէ, և բոլոր Ազգին վրայ ծայրայեղ գայթակղութիւն կը սփռէ, արժան չդատեցինք զայն հըրատարակել և Հայրենիքը այսպիսի գայթակղեցուցիչ գէպքերու ընդունարան ընել:

Կըլտեմք թէ Թօփդարուի քարոզիչ Արժ. Վարդան վարդապետ ասկէ առաջ Կրօնային ատենի մէկ որոշմանը անաստեղծն համար, դարձեալ Կրօնային ատենի որոշմամբ եկեղեցական պաշտամունքէ արգելուել է:

Եսայեան Մեծ. եղբարք Դումդարուի դրսի թաղի վարժարանին 5 ոսկի նուիրեր են:

ԿՍՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Յօդուա Միացեալ ընկերութեանց տրուելիք թատերական ներկայացման կարգադիր Մաննախումբն պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ, ի խնդրոյ բաղմամբ անձանց, հարկ համարած է յառաջիկայ շաբաթ գիշերուան (Յունիս 21/14) յետաձգել, այս գիշեր՝ չորեքշաբթի տրուելիք թատերական երեկոյթը: (Կնիք)

Ա. Զ. Դ.

Մէհմէտ փաշա խան թիւ 18 գրասենեակը Փրանսերէն լեզուի դասախօսութիւն կը լինի դիւրուսոյց եղանակաւ և համեստ դներով:

Նոյնպէս տոմարակալութեան դաս կը տրուի և վաճառականաց հաշուետոմարներ կը կարգադրուին չափաւոր պայմաններով:

Պահապանը թոյլ տուաւ կանանց որ անցնին. բայց հաղիւ մութ սանդուխին չորս ստըք ելած էին ասոնք, և ահա Մօրիս Լինտէյ որ բակը կիջնէր, դիմացնին ելաւ:

Դիշերը վրայ հասած ըլլալով, կարելի չէր անոնց կերպարանքը ճշգրէլ:

Մօրիս զանոնք կեցուց:

— Ո՛վ էք դուք, քաղաքացիութիւններ և ի՞նչ կուզէք, հարցուց անիկա:

— Ես Մօֆի թիղօնն եմ, ըսաւ կրկնէրէն մին. մայրս տեսնելու հրաման առի և եկայ տեսնելու:

— Այո, ըսաւ Մօրիս. բայց այն հըրամանը քեզի համար էր միայն քաղաքացիութիւն:

— Իմ բարեկամութիւն ալ մէկտեղ բերի որպէս զի զինուորներուն մէջ գէթ երկու կին ըլլանք:

— Շատ լաւ, բայց բարեկամութիւն վեր չպիտի ելնէ:

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ.

Քաարի փաշա Աղրիանուպօլսոյ կուսակալ,

Հանրօգուտ շինութեանց Մասնաժողովոյ անդամներէն Վայոյ փաշա Սելանիկի կուսակալ:

Միւսոյն Մասնաժողովոյ անդամներէն Խալիլ Րիֆատ փաշա Սերաստիոյ կուսակալ,

Եւ Տրասիլզոնի կուսակալ Սէրի փաշա Քասթամունիի կուսակալ անուանեցան:

— Կալաթա Սէրայի կայսերական Լիսէին վերատեսչին խիստ պատուէր տըրուել է: Եր աշակերտը պարագոյ ժամանակին տեղոյն մղկիթն երթալով, օրը հինգ անգամ աղօթք ընեն:

— Պէրլինէն կը դրեն թէ Գերմանիոյ թագաւորական իշխանը տարեգլխոյ տուած թիւ ազնուականաց տղայոց մասնաւոր հացկերոյթ մը տուել է. և Օսմանեան դեսպանի որդին ալ նոյն հանդիսին հըրաւիրելով, արտաքոյ կարգի պատիւ մ'ըրեր է:

— Վիեննայի մէջ շատ մը կեղծ դրամներ դործածուելուն պատճառաւ ներքին գործոց նախարարը կուսակալաց հրաման զրկեց որ սոյն դրամները իրենց գաւառը չմտնելու համար հսկողութիւն ընեն:

— Երէկ թափ շոգենաւով Վօլօզէն և Բրէվէզայէն 190 գրաստ, 230 թընդանօթածիգ զօրք և 3 գումարտակ թնդանօթ եկան նաւահանգիստս:

— Ճիտեղէն զարնուած վերջին հեռագրի մը համեմատ Մէտինէի մէջ մինչեւ դեկտեմբեր 8 քօլէրայի դէպք պատահեր է: Իսկ Մէտինէի մէջ դեկտ. 21 էն ի վեր դէպք չէ պատահած, Մէքկէի զօրաց մէջ 5 օրուան միջոցին 15 հոգի մեռեր են, Եամպօյի մէջ ալ մամոյս 15 ին մի քանի դէպք պատահեր է:

— Առաջին նախարար Բարձր Սայիտ փաշա երէկ կայսերական պալատը գըտնուելով, իւր պաշտօնատեղին չկրցաւ երթալ:

— Ինչպէս որ կուզէք, ըսաւ Մօֆի իւր բարեկամութիւնէն ձեռքը սխմելով որ պատին փակած էր սարսափով և զարմացումով պատեալ:

— Քաղաքացի բարապաններ, պուռաց Մօրիս գլուխը վեր վերցնելով և իւրաքանչիւր յարկին մէջ գտնուած պահապաններուն ուղղելով խօսքը, թիղօն քաղաքացուհւոյն թոյլ տուէք որ անցնի. իսկ իւր ընկերութիւնէն ոչ. ասիկա սանդուխին վրայ պիտի սպասէ, և պէտք է հսկէք որ յարդուի նա:

— Այո, քաղաքացի, պատասխանեցին բարապանները:

— Վեր ելէք ուրեմն, ըսաւ Մօրիս. երկու կրկնէն անցան:

Իսկ Մօրիս սանդուխին մնացեալ ոտքերէն ալ վար իջաւ և շուտ մը դէպի բակը դնաց:

(Շարունակել)

ՓԱՅՄԱՆԱՍԷ
1882

ՍԵՆԷՅԻ ԻՍՏԱԿԵՅԵ ՄԱՆՈՒՍ
ԻԼԱՎԷ

ՀԱՐՈՆ ԶԻՔՄԻՆ ՎԷ ԻՅԹԻՐԱՃԱԹԸ ՍԱՅԻՐԷ

Գաղափար անուամբ ամեն տարի հրատարակուած վերջին տետրակին տեղ, այս տարի Սանամէ անուամբ սոյն վերջին տետրը հրատարակուած է, որում մէջ բարոյական և սուղ ծարանական խրատներ պարունակուած ըլլալուն՝ օգտակար կրնայ համարուիլ:

Կը գտնուի ամեն գրադատուաց քով նաև Զարդարեան թղթալաճառատունը և ջրալաճառ Պօղոս աղայի խանութը:
Դին 60 փարայ

ԸՆԹԱՅԻ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Նոր դասագիրք

ԹՈՒԱԴԻՏՈՒԹԵԱՆ

(Մտաւոր և գրաւոր)

ՅԱՆՎԵՐԻՆ ՈՒ ԵՐԿՐՈՐԳ ԽԱՐԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Աշխատասիրեաց Յ. Գ. ՓՈՂԱԳԱՅԵԱՆ

Բ. Տպագրութիւն

Մանկավարժական սրդի սկզբանէ համաձայն պատրաստուած սոյն Դասագրքին առաջին տարին՝ երկրորդ տարւոյ յաւելումը և մաքուր տպագրութեամբ իւրյս բնծայուած է և կը ծախուի բոլոր գրալաճառաց քով:

Դին 3 դրուշ:

ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Աշխատասիրեաց Մ. Յ. ԱՂԱԿԱՅԵԱՆ

... Մկրտիչ ... Աղապալեան

Կրթական Տեսչութիւնս ստացաւ Զեր Նոյ. 9 ամսաթիւ նամակն ինչպէս և Զեր երկամիւրած «Երազմտութիւն» անուն դասագիրքն և նորա «Բնագրութիւն» ի պէսս վարժարանաց» գրառարանն որ կը ներկայէք մեզ ի վաւերացումն:

Կրթական Տեսչութիւնս ի քննին՝ առնելով Զեր սոյն երկամիւրածն, զանաք մեր աղբ. ընտելարանաց մէջ գործածութեան արժանի գտաւ և վաւերացոյց:

Մտամբ յորդանօք

Աղգ. Կեղր, վարչութեան Կրթ. խորհրդ. (Կնիք) Մ. ՄԱՍԻՆԱՆՆԱՆ

Կրթական Տեսչութեան

ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ի պէսս վարժարանաց 5 դրշ. ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ի պէսս տալիւրանաց 5 դրշ.

Ամեն գրալաճառաց քով կը գտնուի, շատ գնողներու և գաղտնի համար զեղջ կըլլայ:

ԱՐՄԷՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ Եւրոպայ գինի շինելու արհեստը, աւ ուսած է, այս անգամ՝ Աղբիւնու-աշխիս յատուկ գինի շինելով և մայրա-բաքաղաքս բերելով խիստ ընտիր տեսակէն, փոքր և մեծ քանակութեամբ կը վաճառէ Ղալաթիա խուրշուներու խան թիւ 15 վաճառատունը:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կ Ա Մ

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ

Բարոյական և բնական իրաց

Թարգմանութիւն Կարնոյ Աղգ. գաղտնի աշակերտաց

Ընթերցանութեան արժարի գրքոյք մ'է, և կրնայ Նոր Տարւոյ առթիւ խիստ յարմարապէս իւր նուէր դրժածուիլ: Կը գտնուի բոլոր գրալաճառաց քով և Ղալաթիա, Զարդարեան Յարութիւն էֆէնտի թղթալաճառատունը, թիւ 16: Գինն է՝ 60 փարա: Շատ գնողներուն սովորականէն աւելի զեղջ կըլլայ:

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՓԱՆԱՍԷ

ԴԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՍԱՄԱՐԱՅԻՈՅՆ

Կը ծախուի Մինասեան և Բնկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա Կ. Պօղոս: Փանասէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի և Եւրոպոյ, նոյնպէս և Թուրքիոյ այլ և այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:

Փանասէն գեղացւոյն և գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, և մեծ օրհնութիւն մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ և գարման հաղիւ կը գտնուին: Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով՝ բոլորովին անվնաս է: Փանասէն այրածին ցաւը կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ. նոյնպէս և հարմնոյն կտրուած ու ճկուած տեղերուն ցաւն ու բորբոքը շուտով կ'անցնէ:

Զղային, յօղային և ոսկրային ստառիկ յցաւերը բուժելով՝ տաքնապեայը կը հանդարտեցնէ: Ստամոքսի, փորի և աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարութեանց առաջը կ'առնու:

Փանասէն ակապի ստառիկ ցաւերը շուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կտրուած կամ վերաւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով շուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին: Փանասէն կը բժշկէ նաև փորճարութիւն, թանջը, հազ, ջերմ, կոկորդի բորբոք և ուռեցք, մէջքի ցաւ և այլ զանազան ախտեր, որոց սկզբնապատճառը գրեթէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շատեր, որք փորձած են: Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտը և ճանապարհորդը իրենց մօտ փանասէ պահելով և յանկարծական դժուարութեանց ատեն գործածելով՝ մեծ օգուտ կը քաղեն և ծանր հեռեւանաց առաջը կ'առնուն: Փանասէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն վրայէն քսելով և թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ:

Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատունն է, Ղալաթիոյ Նէնի-ճամիի դրան կից Մինասեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաև մայրաքաղաքի գեղադործաց քով ու գաւառներն ալ կը գտնուին:

ԴՈՐՄԱՐԱՆ ԵՆՆԻՃԷ ԾԽԱՆՈՅԻ
ԳՈՒՐՈՒ ԵՂԱՐԱՔ ԵՒ ՇԱՅԻՆԻ
Ղալաթիա. Սանդղագըրար փողոց 109

Ստորագրեալքս տուեալարժանի բոլոր պատասխանատուութիւնը մեր վրայ առնելով ԴՈՒՐՄԱՐԻ ԵՂԱՐԱՔ և ՇԱՅԻՆԻ հետ ընկերութեամբ Ղալաթիոյ Սանդղագըրար փողոց թիւ 109 դոր. ծառուն հաստատուելուս ի վեր՝ արժանապէս քաջակերութեամբ պատուարժան յաճախորդաց բաղմունքներն: Ամէն ոք լաւ գնահատեց մեր գործարանէն ելած ծխախոտն ընտելութեամբ, ճաշակը և գինիներն չափաւորութեամբ տեսակներուն համեմատութեամբ. ուստի և մեզ հարկ եղաւ, աւելի ընդարձակ ասպարէզ մը տալ մեր գործատուութեանց:

Եւ նախ՝ մեր գործարանն ու վաճառատունը փոխադրեցինք առաջնոյն դիմացը 109 թիւ շէնքին մէջ, և իւրան համեմատ ընդարձակութեամբ խիստ յարմարութիւն ունի թէ մայրաքաղաքէս թէ գաւառներէն և թէ օտար երկիրներէ եկած բազմաթիւ հրամաններն յոյժ գոհացուցիչ կերպիւ և փութով կատարելու:

Երկրորդ ծխախոտիւրքն արտադրող ամեն կողմէ մանաւանդ լէնինձէ յատուկ գործակալներ կարգելով սկսած ենք մանաւոր խնամօք պատրաստել տալ բերքը և ահա այս խնամօք և զոսողութեանց շնորհիւն է որ այսօր ամեն նախ և հետագայ ծխախոտներ կարող ենք մատակարարել նաև 150 հոգ, 200 հոգ, և 300 հոգ և աւելի բարձր գիններով ըստ տեսակին: Այսուհետեւ ոչ ոք պիտի վարանի իւր ճաշակին յարմար ընտիր ծխախոտ գտնելու մասին, բաւական է գիմոյ մեր վերջինիւ: Գործատուներն ի Ղալաթիա Սանդղագըրար փողոց թիւ 109, և կամ ամեն ծխալաճառներէ խնդրել մեր գործարանէն ելած ապրանքներէն:

Ծան. Օտար երկիրներէ ապրանք ուղղորդող կը մանապէս այն մեղաշնորհին, զոր ունիմք կայսերական կառավարութենէն, որ է պանարօյի տուրքէն ազատ ըլլալ, որով % ին 20, ահ կուենան:

Վաճառատուներն են.

Ղալաթիա Սանդղագըրար թիւ 109
Զընտան գարու Զէօմէկէճէր » 29
Էմին-է-օնի » 56

ՏԵՄԻՐԳԱՓՈՒԼԵԱՆ ԵՂԱՐԱՔ

ԿԱՂԱՆԴ

ԵՒ

ՅՐԷՆԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կեղրոն Նորոյրի ռատաթերթից, կեղրոն Զմիւռնիոյ Մսերեանի գրեանց, կեղրոն Տըփ-խիսու Փարոսի Հայաստանոյ, եւայլն եւայլն:

ՀՈՍ

Կաղանդի վերաբերեալ զանազան նուէրներէ, գաղտնական գրքերէ և պատկերներէ զատ կը գտնուին նաև:

Ընտիր մաքաբա թիւրէ, բարձի և բապու-ճի համար, քանադայի սաամբաներ, քրօշիկ օրինակներ, ծախուած քանապա թղթեր, կանանց և արանց համար 35 դրշ. գնով Փանէ-լալ լուսթիւն բօթիներ, Նուպիան կոշիկի ներկեր, զարմանալի աժանութեամբ Պրուսայի խալուներ, բաղնիքի թախտներ, պուրնուշներ, Կան նաև կաղապարիչ գուռ քօնեաքներ, պօշաօներ և շին եւլն:

Վաճառատունս՝ կաղանդի պատճառաւ կիւրակէ օրերը և գիշերները մինչեւ ժամը 1 բաց է:

Պօլիս Ուզուն չարշի Բիլիտ խանի կից

ՆՈՒՆԻ ԿԱՂԱՆԴԻ

ԴՐԵՑ Ս. Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Սոյն գիրքը՝ որ տղայոց համար խիստ յարմար է, գեղեցիկ պատկերներով զարգարուն և կը պարունակէ իր մէջ զանազան մանրամասնութիւն, խրատներ և այլ բարոյական դասեր. որ դպրոցական երկսեռ ուսանողը անշուշտ կրնան մեծ օգուտ քաղել:

Կեղրանտեղին է Ուզուն, չարշի, Պրէնկեան գրատունը. կը գտնուի նաև բոլոր Հայ գրալաճառաց քով: Դին 60 փար:

ՏԵՐ-ԻՍԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Ըրիզա փաշա խան քիւ 14